

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 25. juni 2024 kl. 12.05

PDF-versjon 25. juni 2024

25.06.2024 nr. 69

Lov om bærekraftige produkter og verdikjeder (bærekraftige produkter-loven)

Prop. 69 LS (2023–2024), Innst. 357 L (2023–2024), Lovvedtak 93 (2023–2024). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 13. og 17. juni 2024. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Lovens formål

Formålet med loven er å fremme bærekraftige produkter og verdikjeder for produkter som bidrar til et ressurseffektivt og bærekraftig produksjons- og forbruksmønster for produkter i en sirkulær økonomi.

§ 2. Lovens anvendelse for Svalbard

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse for Svalbard og fastsette særlige regler som er nødvendige av hensyn til de stedlige forholdene.

§ 3. Økodesign

Kongen kan gi forskrift for å gjennomføre rettsakter som er vedtatt i medhold av direktiv 2005/32/EF og 2009/125/EF og innlemmet i EØS-avtalen, blant annet om

- bærekraftskrav knyttet til produkters design, sammensetning, innhold og egenskaper, slik som innhold av kjemiske stoffer som gir grunn til bekymring, innhold av materialgjenvunnet råvare, energibruk og energieffektivitet, klima- og miljøfotavtrykk, holdbarhet, ombrukbarhet, reparerbarhet, fradelbarhet eller materialgjenvinnbarhet
- ytelses- og funksjonskrav
- krav til dokumentasjon av og informasjon om oppfyllelse av krav etter bokstav a og b, og plikt til å gjøre dokumentasjon og informasjon tilgjengelig.

§ 4. Bærekraftige produkter og verdikjeder

Kongen kan gi forskrift for å gjennomføre EØS-rettslige forpliktelser om krav til bærekraft i hele verdikjeden for batterier, kjøretøy, emballasje, plast, elektriske og elektroniske produkter og tekstiler, blant annet om

- plikter og ansvar for bærekraft i verdikjeden hos markedsaktører
- aktsomhetskrav og aktsomhetserklæringer om bærekraft, inkludert sosial bærekraft
- bærekraftskrav til produktets egenskaper, herunder krav til design og utforming av produkter, slik som holdbarhet og kvalitet, innhold av kjemiske stoffer som gir grunn til bekymring, innhold av

materialgjenvunnet råvare, klima- og miljøfotavtrykk, energibruk og energieffektivitet, reparerbarhet, fradelbarhet, ombrukbarhet eller gjenvinnbarhet

- d. ytelses- og funksjonskrav for produkter
- e. dokumentasjon av bærekraftsaspekter ved produkter
- f. tilgjengeliggjøring av informasjon til markedet og brukere om bærekraftsaspekter
- g. restriksjoner på og forbud mot innførsel, utførsel, omsetning og bruk av produkter
- h. forbruksreduksjon og tiltak for å fremme bærekraftige forbruksmønstre
- i. utvidet produsentansvar, inkludert registre over produsenter
- j. forebygging av at avfall oppstår, håndtering av avfall, bindende mål for gjenvinning av avfall inkludert mål for forberedelse til ombruk og materialgjenvinning, og avfallsplaner
- k. grønne offentlige anskaffelser
- l. rapporterings- og kontrollprosedyrer.

§ 5. Tilsynsmyndighet

Kongen fastsetter hvem som er tilsynsmyndighet etter denne loven.

Tilsynsmyndigheten skal ha fri adgang til bygninger, transportmidler, lagre, innretninger eller områder hvor produkter som er regulert i medhold av denne loven, befinner seg, eller som benyttes til næringsvirksomheten. Tilsyn kan også gjennomføres digitalt.

Tilsynsmyndigheten kan kreve å få lagt fram og få granske dokumenter og annet materiale som kan ha betydning for dens oppgaver etter denne loven.

Tilsynsmyndigheten kan undersøke, ta prøver av og kontrollere produkter og utstyr mv. som er regulert i medhold av denne loven. Tilsynsmyndigheten kan anskaffe produkter under skjult identitet for å avdekke brudd på bestemmelser gitt i medhold av denne loven.

Med mindre tungtveiende hensyn tilsier noe annet, skal tilsynsmyndigheten utarbeide en skriftlig rapport om resultatet av kontrollen.

§ 6. Opplysningsplikt

Tilsynsmyndigheten kan pålegge enhver å gi opplysninger som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne loven. Offentlige myndigheter plikter å gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Tilsynsmyndigheten kan bestemme i hvilken form opplysningene skal gis.

Tilsynsmyndigheten kan pålegge den som produserer, innfører eller omsetter et produkt, å framlegge prøver av produktet vederlagsfritt, eller å sørge for eller bekoste undersøkelser som finnes nødvendige for å vurdere et produkts egenskaper, innhold og virkninger, samt forhold ved produksjonen av produktet og ved leverandørkjeden.

Tilsynsmyndigheten kan fatte vedtak om at kostnadene ved framleggelse av prøver eller undersøkelser som nevnt i andre ledd skal fordeles på flere produsenter, importører eller omsettere, eller at de helt eller delvis skal dekkes av det offentlige. Kostnadene og refusjon for kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan gi forskrift om opplysningsplikt, undersøkelsesplikt og kostnadsdekning som nevnt i første ledd til tredje ledd. Kongen kan også gi forskrift om plikt til å oppbevare og ha tilgjengelig opplysninger om forhold som er relevante for gjennomføringen av bestemmelser gitt i medhold av denne loven, herunder om produkters egenskaper og innhold samt opplysninger om leverandørkjeden.

§ 7. Nødvendige vedtak for gjennomføring av loven

Tilsynsmyndigheten kan fatte enkeltvedtak som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelser gitt i medhold av §§ 3, 4, 6, 8, 10 og 11, blant annet

- a. forby produksjon, innførsel, omsetning, eksport, bruk eller annen behandling av produkter
- b. pålegge tilbakekall eller tilbaketrekking av produkter
- c. pålegge gjennomføring av tiltak for å bringe et produkt eller et tilfelle i samsvar med bestemmelser gitt i medhold av denne loven.

Kongen kan gi forskrifter som er nødvendige for å gjennomføre bestemmelser gitt i medhold av §§ 3, 4, 6, 8, 10 og 11.

§ 8. Midlertidig forbud

Tilsynsmyndigheten kan, når det foreligger særlige grunner, midlertidig forby produksjon, innførsel, omsetning, bruk eller annen behandling av produkter inntil tilstrekkelige opplysninger er framlagt i samsvar med § 6. Det samme gjelder dersom det er skjellig grunn til å trekke framlagte opplysninger i tvil.

Når det er påkrevd for å vurdere produktets egenskaper og for å gi forskrift etter §§ 3 eller 4 eller for å fatte vedtak etter § 7, kan et midlertidig forbud som nevnt i første ledd forlenges i inntil 6 måneder regnet fra det tidspunktet det foreligger tilstrekkelige opplysninger. Når særlige grunner taler for det, kan et slikt forbud forlenges i ytterligere 6 måneder.

Kongen kan gi forskrift om midlertidig forbud som nevnt i første og andre ledd.

§ 9. Risikoreduserende tiltak

Hvis det foreligger en risiko for skade på helse eller miljø og det for øvrig foreligger særlige grunner, kan tilsynsmyndigheten pålegge den som produserer, innfører, bearbeider, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt, å treffe tiltak, alene eller i samarbeid, for å redusere risikoen, blant annet å

- a. offentliggjøre advarselsinformasjon eller lignende til distributører eller brukere av produktet
- b. tilbakekalle eller tilbaketrekke produktet fra brukere eller distributører
- c. uskadeliggjøre produktet.

Det kan videre fattes vedtak om forbud mot eksport av produkter som utgjør en risiko som nevnt i første ledd.

Tilsynsmyndigheten kan selv iverksette tiltak etter første eller andre ledd og kan i slike tilfeller kreve kostnadene ved tiltakene refundert av den som har eller kunne ha fått pålegget.

§ 10. Meldeplikt

Kongen kan gi forskrift om plikt til å informere tilsynsmyndigheten om forhold som er relevante for gjennomføringen av denne loven, slik som kunnskap om at et produkt ikke oppfyller krav gitt i medhold av denne loven.

Vedtak etter første ledd skal i alminnelighet gjelde spesifikke produkter eller produktgrupper.

§ 11. Internkontroll

Kongen kan gi forskrift om internkontroll og internkontrollsystemer for å sikre at krav fastsatt i medhold av denne loven overholdes.

§ 12. Gebyr

Kongen kan gi forskrift om gebyrer for behandling av søknader om tillatelser og lignende etter bestemmelser i medhold av denne loven, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at vedtak gitt i medhold av denne loven blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger tilsynsmyndighetens kostnader med saksbehandlingen eller kontrollordningen.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 13. Tvangsmulkt

For å sikre at vedtak i medhold av denne loven blir gjennomført, kan tilsynsmyndigheten fatte vedtak om tvangsmulkt til staten.

Tvangsmulkt kan fastsettes når en overtredelse av vedtak i medhold av denne loven er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter fristen for retting av forholdet som tilsynsmyndigheten har fastsatt. Tvangsmulkt kan også fastsettes på forhånd og løper da fra en eventuell overtredelse tar til.

Tvangsmulkt ilegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av et foretak, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges foretaket.

§ 14. Overtredelsesgebyr

Kongen kan gi forskrift om ileggelse og utmåling av overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer

- a. bestemmelser i forskrift gitt med hjemmel i §§ 3, 4, 6, 7, 8, 10 og 11
- b. plikter som følger av enkeltvedtak gitt med hjemmel i §§ 6 til 9
- c. plikter som følger av enkeltvedtak gitt med hjemmel i forskrift i medhold av §§ 3, 4, 6, 8, 10 og 11.

Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr dersom overtredelsen ble begått av noen som handlet på vegne av foretaket. Det gjelder selv om ingen enkeltperson kan ilegges overtredelsesgebyr for overtredelsen.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes 2 år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at tilsynsmyndigheten gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

§ 15. Straff

I forskrift etter §§ 3, 4, 6, 8, 10 og 11 kan det bestemmes at forsettlig eller uaktsom overtredelse av forskriften straffes med bøter.

§ 16. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.